

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

дисципліни підготовки бакалаврів

(рівень вищої освіти)

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва напрямку)

спеціальності 024 Хореографія

(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Психологія творчої діяльності» для студентів ФПО спеціальності 024 Хореографія

8 семестр (денна форма навчання), 10 семестр (заочна форма навчання)

Розробник: професор, д. н. мист. Захарчук-Чугай Р.В.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри хореографії та мистецтвознавства

Протокол від «31» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри хореографії та мистецтвознавства

_____

(підпис)

(Сосіна В.Ю.)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету педагогічної освіти

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Протокол від. “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Голова _____

(підпис)

(_____)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Психологія творчої діяльності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Хореографія».

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог навчального матеріалу дисципліни «Психологія творчої діяльності», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів. «Психологія творчої діяльності» є складовою частиною дисциплін психологічного циклу. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу творчості, як складного соціально-психологічного утворення та усвідомлення принципів творчої діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні, організаційні і методичні основи психології творчості загалом і під час викладання хореографічних дисциплін, зокрема.

Міждисциплінарні зв'язки: педагогіка і психологія, ТіМВ хореографічних дисциплін, менеджмент соціально-культурної сфери, ТіМВ хореографії у навчальних закладах, мистецтво балетмейстера та ін.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістовних модулів:

Змістовий модуль 1. Творчість як психологічна проблема

Змістовний модуль 2. Розвиток творчих здібностей.

Мета курсу – розкрити за допомогою лекційних та семінарських занять поняття творчості та психологічне підґрунтя організації творчої діяльності, як складного психологічного феномену.

Завдання курсу:

1) формування уявлення про творчість, як активну діяльність по перетворенню оточуючого світу;

2) розширення світоглядного і професійного поглядів студентів, в результаті ознайомлення з закономірностями та особливостями перебігу творчої діяльності;

3) ознайомлення з етапами творчої діяльності та їх взаємозв'язком;

4) набуття студентами навичок організації та керування власною творчою діяльністю відповідно до власного потенціалу та поставленої мети;

5) набуття студентами навичок аналізу, пояснення і використання в практичній діяльності особливостей прояву творчої діяльності інших суб'єктів. У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань: психологічні закономірності творчої діяльності, здібності до творчості, організація творчої діяльності учнів під час хореографічної діяльності.

Під час семінарських та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти набувають уміння та навички:

1. Аналізувати інформацію, що міститься в підручниках та навчальних посібниках, порівнюючи погляди авторів щодо висвітлення певних фактів.

2. Знаходити наукову літературу по темі, в системі бібліотек та мережі Internet.

3. Робити коректні посилання на джерела інформації (монографії, періодичні видання, ЗМІ, Internet.)

4. Брати участь в науковій дискусії по суті питань, що розглядаються.

5. Систематизувати отриману інформацію у вигляді конспектів та рефератів.

6. Представляти отримані результати у вигляді публічних виступів і презентацій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Лекції - 10 год.; практичні заняття - 16 год.; семінари – 4 год.; самостійна робота студентів 60 год.; всього 90 години для денної форми навчання.

Змістовий модуль 1. Творчість як психологічна проблема

**Тема 1. Психологія творчої діяльності як об'єкт психології творчості.
Здатність до творчості і творчі здібності**

Поняття «творчості» та її значення для підготовки майбутнього викладача хореографії. Розумова діяльність, логічне мислення і уявлення у творчій діяльності. Особливості розвитку уяви у дітей різного віку в процесі занять хореографією. Формування індивідуального стилю майбутнього фахівця. Творчі здібності дітей та методика їх розвитку в процесі занять хореографією.

Тема 2. Психологічні характеристики творчого процесу. Фактори творчого процесу.

Етапи процесу творчості 1) праця (наповнення свідомості змістом для роботи сфери несвідомого); 2) несвідома робота ("таємниця світу", бо невідомо, як здійснюється); 3) натхнення (перехід готового висновку із сфери несвідомого до свідомості). Механізми творчості та їх характеристика. Продукти творчості в мистецтві загалом і в хореографії зокрема. Барери, що можуть виникнути у процесі творчості та механізми їх подолання.

Змістовний модуль 2. Розвиток творчих здібностей

Тема 1. Творчий потенціал особистості. Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу.

Поняття про творчий потенціал особистості, його характеристика, особливості. Основні властивості творчої особистості. Методика розвитку, виявлення, удосконалення в процесі занять хореографією. Мотиви творчості, їх характеристика. Поняття про життєтворчість особистості, прояви у хореографії. Характеристика творчості як форми самореалізації особистості. Вікові особливості прояву творчості. Механізми використання та реалізації в процесі занять хореографією.

Тема 2. Креативність як інтегративна творча здібність. Методи дослідження і розвитку творчості.

Креативність як загальна властивість особистості, яка проявляється під час творчого процесу. Здатність породжувати різноманітний, соціально важливий, оригінальний продукт і продуктивні шляхи його застосування. Здатність знаходити рішення у нестандартних ситуаціях. Властивість, яка реалізується лише за сприятливих умов середовища на високому рівні в різних галузях

людської діяльності протягом свого життя. Методики дослідження різних форм креативності. Методи розвитку творчих здібностей (креативності) в умовах дошкільних навчальних закладів, школи, ВНЗ, хореографічних колективів тощо.

3. Рекомендована література

1. Базиленко Л.И. Заметки о творчестве // Обдарована дитина. – 2005, № 7. – С. 25-27.
2. Калюкина О.И. Об опыте детского творчества // Начальная школа. – 2000., № 12. – С. 44-47.
3. . Обдаровані діти і школа. Методика діагностики та педагогічний досвід. (Посібник для вчителів і психологів) / Автори-укладачі: Настенко Н. В., Білик Н. І., Моргун В. Ф. – Полтава: ПОПОПП, – 1998. – 120 с.
4. Психология одарённости детей и подростков / Под ред. Н. С. Лейтеса. – издат. Центр «Академия», – 1996. – 416 с.
5. Альтшуллер Г. С. Найти идею: введение в теорию решения изобретательских задач. — Новосибирск: Наука, 1986. — 209 с.
6. Антонов А. В. Психология изобретательского творчества. — К.: Вища шк., 1978. — 176 с.
7. Жариков Е. С., Золотов А. Б. Как приблизить час открытий: введение в психологию научного труда. — Кишинев: Штиинца, 1990. — 336 с.
8. Игнатуша Н. И., Рыбалка В. В. Развитие у учащихся способностей к научно-технической деятельности: Метод. пособие для педагогов. — К.: Вища школа, 1993. — 141 с.
9. Ильясов И. И. Система эвристических приемов решения задач. — М.: Прогресс, 1992. — 140 с.
10. Калмыкова З. И. Продуктивное мышление как основа обучаемости. — М.: Молодая гвардия, 1988. — 184 с.
11. Клименко В. В. Психология наукової творчості. — К.: Аверс, 1998. — 191 с.
12. Кулюткин В. Н. Эвристические методы в структуре решения. — М.: Прогресс, 1997. — 232 с.
13. Кучерявий О. Г. Педагогіка і психологія дитячої творчості (аспект самоформування вмінь організовувати творчість дітей). — К.: Вища шк., 1998. — 155 с.
14. Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении. — М.: Прогресс, 1987. — 240 с.
15. Методы активизации технического творчества: Метод. материалы. — Л., 1985. — 204 с.
16. Моляко В. А. Психология решения школьниками творческих задач. — К.: Знание, 1983. — 96 с.
17. Пойя Д. Как решать задачу. — Л., 1991. — 216 с.
18. Половинкин А. Й. Основы инженерного творчества. — М.: Молодая гвардия, 1988. — 368 с.
19. Сисоєва С. О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості учня. — К.: Полпрофкнига, 1996. — 405 с. 157

20. Столяров А. М. Эвристические приемы и методы активизации творческого мышления. — М: ВНИИПИ, 1988. — 126 с.

21. Страницька І. Локалізація стартів на життєвому шляху творчої особистості // Психологія і суспільство. — 2002. — № 2. — С. 149–155.

22. Развитие речи и творчества дошкольников: игры, упражнения, конспекты занятий / Под ред. О. С. Ушаковой. — М.: ТЦ “Сфера”, 2003. — 144 с.

23. Развитие творческой активности школьников / Под ред. А. М. Матюшкина. — М.: Слово-М, 1991. — 329 с. 21. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості — К.: ІЗМН, 1996. — 235 с.

24. Розвиток пізнавальних процесів дитини / За ред. С. Максименко, В. Маценко, О. Главник. — К.: Мікрос-СВС, 2003. — 112 с.

25. Розвиток творчих здібностей дітей: Метод. рек. / За ред. Л. В. Карпенко. — Суми: Університетська книга, 2000. — 54 с.

Інформаційні ресурси та інтернет

Відеоматеріали: (матеріали YouTube творчість у хореографічному мистецтві), а також публікації: publications.lnu.edu.ua/bulletins/i_bht.ho.ua/index., www.kukim.org/articles/horeografiya-yak-zasib
https://pidruchniki.com/.../horeografichne_mistetstvo

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.

2. Перевірка завдань для самостійної роботи.

3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

4. Виконання завдань практичних занять.

5. Складання завдань для розвитку творчих здібностей учнів

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Залік (7 семестр денна форма, 9 семестр – заочна форма навчання).

5. Засоби діагностики успішності навчання

- Опитування на семінарських заняттях;
- Виконання практичних вимог;
- Виконання самостійної роботи (постановка спортивної композиції);
- Матеріали самопідготовки;
- Поточний та підсумковий залік.

Контрольні питання до заліку

Змістовний модуль 1. Особливості роботи з творчим колективом.

1. Роль художнього керівника хореографічного колективу.

2. Функції художнього керівника хореографічного колективу

3. Як Ви розумієте функції керівника хореографічного колективу: автор, постановник, репетитор і танцмейстер.

4. Що служить засобами виховання у творчому колективі.
5. Яке значення має інтуїція та уява у творчості особистості, колективу?
5. Які особливості притаманні творчій людині, колективу?
6. Чому творче мислення необхідно у роботі з творчим колективом. Значення його для досягнення успіху у діяльності хореографічного колективу.
7. Як проявляється творчість у міжособистісних стосунках у творчому колективі?
8. Які якості особистості, які характеризують її поведінку у міжособистісних стосунках?
9. Які види міжособистісних стосунків проявляються у творчому колективі?
10. Охарактеризуйте специфіку міжособистісних відносин у творчому колективі.

Змістовний модуль 2. Особливості дитячої творчості.

1. Дайте психологічну характеристику характеристика типам темпераменту людини.
2. Що лежить в основі фізіологічних механізмів темпераменту?
3. Яким чином залежить стиль діяльності людини від типу темпераменту?
4. Перелічіть фактори, що впливають на формування індивідуального стилю поведінки, творчості людини.
5. Як проявляються творчі здібності у дитячому віці?
6. Гра і творчі здібності дитини. Музичні ігри і забави та їх значення для розвитку творчості дітей.
7. Ознаки творчості дітей, загальна і спеціальна обдарованість. Предметно-спрямовані здібності дітей.
8. Індивідуальна своєрідність творчо обдарованої дитини. Пояснити.
9. Творча обдарованість дитини та її прояви у колективі.
10. Прояви творчо обдарованої дитини у хореографічному колективі. Відбір творчо обдарованих дітей.